

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2010. gada 17. martā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: priekšsēdētājs Juris Jelāgins, tiesneši Kaspars Balodis un Viktors Skudra,

kolēģijas sēdē izskatījusi divus Satversmes tiesā saņemtus pieteikumus par lietas ierosināšanu, ko iesniegušas:

1) Kristīne Kurzemniece-Bušēvica (pieteikums Nr. 46/2010);

2) Tamāras Kasimovas vārdā viņas pilnvarotā persona Jana Priede (pieteikums Nr. 47/2010), (turpmāk K. Kurzemniece-Bušēvica un T. Kasimova – Pieteikumu iesniedzējas),

konstatēja:

1. Abos minētajos pieteikumos formulēts viens un tas pats prasījums un sniegts līdzīgs lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums, līdz ar to ir iespējams izskatīt tos vienlaikus.

2. Pieteikumu iesniedzējas lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 400. panta pirmās daļas 1. punkta vārdus “publisku hipotēku” un 405. panta pirmo un trešo daļu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošām Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. pantam.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums izvērtēt likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

3. Civilprocesa likuma 400. panta pirmās daļas 1. punkts paredz, ka saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana pieļaujama pēc līgumiem par saistībām, kas nodrošinātas ar publisku hipotēku vai komercķīlu.

Civilprocesa likuma 405. panta pirmā daļa noteic, ka pieteikumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu izlemj tiesnesis vienpersoniski uz iesniegtā pieteikuma un tam pievienoto dokumentu pamata septiņu dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas, nepaziņojot par to pieteicējam un parādniekam.

Savukārt Civilprocesa likuma 405. panta trešā daļa paredz, ka tiesneša lēmums stājas spēkā nekavējoties, un tam ir izpildu dokumenta spēks. Lēmums izpildāms saskaņā ar sprieduma izpildīšanas noteikumiem. Tas iesniedzams izpildīšanai kopā ar bezstrīdus piespiedu izpildīšanai pakļautā akta norakstu.

Saskaņā ar apstrīdētajām normām Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese ar 2008. gada 1. decembra lēmumu lietā Nr. 3-12/4118/08 ir nodevusi bezstrīdus piespiedu izpildīšanai K. Kurzemnieces-Bušēvicās saistību, bet Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesnesis ar 2009. gada 1. jūnija lēmumu lietā Nr. 3.12-1315/10,2009 un Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesnese ar 2009. gada 5. maija lēmumu lietā Nr. 3-12/1734-09/12 ir nodevuši bezstrīdus piespiedu izpildīšanai divas T. Kasimovas saistības.

4. Pieteikumi ir iesniegti kā konstitucionālās sūdzības. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu un 19.² pantu Pieteikumu iesniedzējas ir tiesīgas iesniegt pieteikumus par lietas ierosināšanu.

5. Vienlaikus Satversmes tiesas likums paredz, ka lieta ierosināma tikai tad, ja pieteikums atbilst arī pārējām prasībām, ko konstitucionālajai sūdzībai noteic šā likuma 18. pants un 19.² pants.

5.1. Pieteikumos ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi, norādīts uz Pieteikuma iesniedzējām Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 92. pantam.

Līdz ar to pieteikumi atbilst Satversmes tiesas likuma 18. pantam, 19.² pirmajai daļai un sestās daļas 1. punktam.

5.2. Pieteikumos ir norādīts, ka Pieteikumu iesniedzējām nav bijis iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Arī Satversmes tiesas kolēģijas jau ir secinājušas, ka gadījumā, ja iespējamais tiesību aizskārums saistīts ar nolēmumu, kas pieņemts saskaņā ar apstrīdētajām normām, nepastāv iespējas aizstāvēt pieteikuma iesniedzēja pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem (*sk. Satversmes tiesas 1. kolēģijas 2009. gada 23. septembra lēmuma par lietas ierosināšanu 6. punktu, pieteikums Nr. 410/200 un Satversmes tiesas 2. kolēģijas 2010. gada 15. janvāra lēmuma par lietas ierosināšanu 4. punktu, pieteikums Nr. 534/2009*). Līdz ar to pieteikumi atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai un sestās daļas 2. punktam.

5.3. Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtnā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās. Jautājums par to, vai saskaņā ar apstrīdētajām normām pieņemtais nolēmums būtu uzskatāms par “pēdējās institūcijas nolēmumu” Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtnās daļas izpratnē, ir risināms kopsakarā ar jautājumu par apstrīdēto normu būtību un šo normu atbilstību Satversmes 92. pantam. Satversmes tiesas kolēģijas jau iepriekš ir secinājušas, ka gadījumos, kad pastāv vairāki pretrunīgi viedokļi par to, vai lieta ierosināma, viedokļu izpēti un izvērtēšana veicama Satversmes tiesas lietas sagatavošanas un izskatīšanas gaitā, nevis izskatot pieteikumu (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 17. jūlija lēmumu par lietas ierosināšanu 3. punktu, lieta Nr. 2007-14-01*).

Līdz ar to Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtnā daļa konkrētajā gadījumā neliedz ierosināt lietu.

6. Satversmes tiesā izskatīšanai ir sagatavota lieta Nr. 2009-93-01 “Par Civilprocesa likuma 400. panta pirmās daļas 1. punkta un 405. panta pirmās un trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam”. Minētajā lietā ir saņemts institūcijas, kas izdevusi apstrīdēto normu, – Saeimas – atbildes raksts.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Civilprocesa likuma 400. panta pirmās daļas 1. punkta vārdu “publisku hipotēku” un 405. panta pirmās un trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam” pēc Kristīnes Kurzemnieces-Bušēvicas un Tamāras Kasimovas pieteikumiem (pieteikumi Nr. 46/2010 un 47/2010).

2. Atzīt, ka nav nepieciešams aicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – iesniegt atbildes rakstu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētājs

J. Jelāgins